

Huvudman

Strömsunds kommun
kommun@stromsund.se

Beslut

Datum 2025-04-03

Dnr SI 2025:84

Sida 1 (3)

Ärendet

Tematisk tillsyn av tillgång till läroböcker och andra läromedel vid grundskolan Fjällsjöskolan i Strömsunds kommun.

Beslut

Skolinspektionen avslutar ärendet.

Om ärendet

Skolinspektionen genomför under vårterminen 2025 en tematisk tillsyn för att kontrollera om verksamheten vid de skolor som ingår i tillsynen uppfyller författningarnas krav avseende tillgång till läroböcker och andra läromedel. Fjällsjöskolan i Strömsunds kommun ingår i den tematiska tillsynen.

Tillsynen har genomförts genom besök på skolenheten den 27 februari 2025. Tillsynen har omfattat tillgången på läroböcker och andra läromedel i de samhällsorienterande ämnena i årskurs 7–9. Som en del av tillsynen har elever, lärare och rektorn intervjuats. Dokument har granskats, bl.a. elevscheman, lista över vilka läromedel som används och en förteckning över lärarnas behörighet. Huvudmannen har yttrat sig över allt material av betydelse för beslutet.

Motivering av beslutet

Tillgång till läroböcker och andra läromedel

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av intervjuer med elever, lärare och rektorn framgår att eleverna har tillgång till både tryckta och digitala läromedel i SO-undervisningen. Eleverna har alla en inloggning till en digital lärobok. Därtill finns klassuppsättningar av samma bok i tryckt format. De tryckta läroböckerna ligger framme i klassrummet och eleverna har också möjlighet att ta hem böckerna för att studera. Det finns också andra läromedel som används för elever som är i behov av enklare material, exempelvis böcker som är mer lättlästa eller har färre sidor. Även detta material kan eleverna ta hem vid behov. Lärarna uppger att de läroböcker och läromedel som skolan använder täcker det centrala innehållet och överensstämmer med skolans

värdegrund. Läromedlet fungerar som en bas men kompletteras av lärarna med material från andra källor, exempelvis utbildningsfilmer. En av de intervjuade lärarna uppger att hen växlar mellan att använda lärobok och digitalt material i undervisningen. I läromedlet finns fördjupningsuppgifter och läraren skapar uppgifter utifrån olika nivåer.

Av utredningen framgår vidare att eleverna inte har några kostnader för sina läromedel.

Rättslig reglering

Enligt skollagen avses med följande definitioner

- lärobok: tryckt läromedel, med eller utan digitala komponenter,
- läromedel: helt eller delvis tryckt eller digitalt verk som är avsett att användas i undervisningen, som överensstämmer med relevanta delar av tillämplig kurs-, ämnes- eller ämnesområdesplan och läroplanen, och som är utgivet av någon som bedriver utgivningsverksamhet av professionell art,
- lärverktyg: läroböcker, andra läromedel och andra tryckta eller digitala verk samt utrustning och material som används i undervisningen (1 kap. 3 § skollagen).

Utbildningen ska vara avgiftsfri. Eleverna ska utan kostnad ha tillgång till läroböcker, andra läromedel och andra lärverktyg som behövs för en god kunskapsutveckling i enlighet med utbildningens mål (10 kap. 10 § skollagen).

Av förarbetena framgår att lagtexten ska tolkas mot bakgrund av att utbildningen enligt 1 kap. 5 § tredje stycket skollagen ska vila på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet. Vidare anges att när det gäller förhållandet mellan läroböcker och digitala läromedel visar samlad vetenskaplig empiri och beprövad erfarenhet att grundläggande färdigheter som relationella förmågor, uppmärksamhet och koncentration samt färdigheter att läsa, skriva och räkna bäst förvärfvas genom analoga aktiviteter i analoga miljöer. Detta innebär att fokus i de yngre åldrarna bör ligga på läroböcker och att digitala läromedel vid stigande ålder kan användas i större utsträckning och ge goda effekter, under förutsättning att det görs selektivt, utifrån tydligt vetenskapligt stöd och dokumenterat pedagogiskt mervärde (prop. 2023/24:21, s. 45 f.).

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas.

Beslutet är fattat av utredare Cecilia Winberg.

Utredare Kajsa Wennberg har varit föredragande i ärendet.